

EL NOU MARC LEGAL DE LES SOCIETATS PROFESSIONALS: LA CONFIRMACIÓ DE LES ENTITATS DE BASE ASSOCIATIVA.

Els professionals viuen moments de canvis. Diferents normes, algunes ja publicades i d'altres que encara no han vist la llum, tornen a situar a l'activitat professional en el centre de l'interès de les darreres iniciatives legislatives. L'última de totes és la Llei de societats professionals (Llei 2/2007, de 15 de març, text que teniu a la vostra disposició al web del COMB <http://www.comb.cat/cat/juridics/home.htm>), que entrarà en vigor el proper dia 16 de juny.

L'evolució de les activitats professionals i dels serveis de les professions col·legiades després dels més de trenta anys que han transcorregut des de la publicació de la Ley de Colegios Profesionales l'any 1974 (al marge de la també recentment aprovada pel Parlament de Catalunya Llei 7/2006 de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals) i seguint l'estela de la UE i d'altres països del marc comunitari, així com les previsions constitucionals de l'art. 36, ha determinat que el legislador cregui necessari ordenar el marc de l'exercici de l'activitat professional organitzada col·lectivament i promulgar una llei que reguli el funcionament de les societats que poden prestar serveis professionals.

La filosofia que impera en aquesta nova llei la situa com a "norma de garanties": garantia per a les societats professionals i garantia per als usuaris dels serveis professionals exercits de manera col·lectiva. Si quant a la segona, la garantia per als tercers que facin ús dels serveis professionals, el major interès de la norma se centra en el marc de la responsabilitat patrimonial que poden aquests exigir al permetre reclamar-la no només de la societat professional sinó també, i al mateix temps, dels professionals, socis o no, que hagin intervingut en la prestació del servei; la primera garantia, la que mira a les pròpies societats professionals, és la que exigeix una mirada més atenta.

Al marge d'altres consideracions que després indicarem, dues peculiaritats que la norma introdueix són necessàries assenyalar ja. Així, d'una banda, la societat professional es configura com una nova classe de professional col·legiat, sotmesa als mateixos drets, obligacions i sistema de responsabilitat disciplinari i deontològic que el col·legiat individual. La tradicional configuració del col·legiat com a professional, persona física, que exerceix la professió, canvia radicalment al incorporar-se aquesta nova classe de subjecte col·legial.

D'altra, la modulació de la llibertat d'organització de les societats professionals quant a la seva composició, organització i funcionament, respon clarament a la voluntat del legislador que el control de la societat es mantingui pels propis professionals. És per aquesta raó que exigeix la norma determinades majories en els elements patrimonials i personals de la societat, així com en els òrgans d'administració d'aquesta havent obligatòriament de recaure en els socis professionals.

Que el control de l'activitat professional mitjançant l'agrupació de professionals quedi sota el domini i la gestió dels mateixos professionals, no és per als metges catalans una qüestió que els hi sigui aliena. Sense ànims de fer atribucions que segurament no corresponen únicament a aquesta Corporació professional, fruit dels esforços i de les accions portades a terme a principis dels anys noranta, van tenir exprés reconeixement

normatiu (Decret 309/1997, de 9 de desembre) les entitats de base associativa (EBAs). L'esperit d'aquesta peculiar figura associativa és, i continua sent, permetre que els professionals sanitaris participessin directament en la gestió dels serveis sanitaris apropant al professional a l'organització i desenvolupament del sistema sanitari públic, exigint, a més d'altres requisits en la distribució de la participació, en el règim de transmissions o en la representació dels òrgans d'administració, que aquestes entitats es constituïssin i mantinguessin total o majoritàriament (almenys el 51% del capital social) pels propis professionals sanitaris que hi prestessin els serveis. La nova Llei de societats professionals respon a la mateixa filosofia que inspirà les EBAs.

La Llei de societats professionals **considera activitat professional la que requereix per al seu exercici titulació universitària oficial i inscripció en el corresponent Col·legi Professional**. Així, tota societat que tingui per objecte social l'exercici en comú d'una activitat professional (o varies, doncs es permeten les societats multidisciplinars sempre que siguin activitats professionals no incompatibles) necessàriament i **de manera obligatòria ha de constituir-se com a Societat Professional** i resta obligada a complir amb els requisits previstos en aquesta nova Llei. La rigorosa **sanció prevista per la norma cas de no adaptar-se a les exigències normatives és la implacable dissolució de la societat**, o l'impediment per a la seva constitució.

L'exercici col·lectiu de l'activitat professional sense constituir-se en societat no eximeix de l'obligació ni de la responsabilitat que d'aquesta se'n derivi. La Llei fixa la presumpció que hi ha exercici en comú quan es desenvolupi públicament sota una denominació comuna o col·lectiva, o s'emetin factures, minutes, rebuts sota aquesta denominació.

Per dur a terme l'important esforç que la necessària adaptació dels Estatuts comporta, el COMB ha previst un dispositiu a través de Mediconsulting jurídic en el què es valoraran cas per cas i de manera individual les necessitats de cada societat per adaptar-s'hi a la norma. **El temps d'adaptació però és el d'un any des de l'entrada en vigor, el que porta com a data límit el 16 de juny de 2008**.

Quant a la **forma societària** que ha d'adoptar la societat professional, la norma deixa llibertat per a poder acollir-se a qualsevol dels tipus socials que existeixen en el nostre ordenament jurídic, ja sigui la tradicional societat civil, o mercantils com la societat anònima o la societat de responsabilitat limitada, exigint-se especials condicionants per a aquestes societats de capital. La novetat en aquest punt es situa en l'accés al Registre Mercantil de les societats civils, registre en el què obligatòriament han d'inscriure's per adquirir la seva personalitat jurídica. Les societats professionals vindran també obligades a inscriure's en el Registre de Societats Professionals del Col·legi Professional corresponent, registre creat per aquesta Llei, i al que hauran de comunicar qualsevol canvi dels socis, administradors, o contingut del contracte social, contracte que haurà de constar en escriptura pública.

Pel que fa a la **tipologia de socis**, la Llei permet que juntament amb els socis professionals (ja siguin persona física o altra societat professional) la societat professional estigui formada per socis no professionals. Ara bé, seguint amb l'esperit de la norma, els socis professionals han de mantenir el control i gestió de la societat

professional, de manera que les tres quartes parts del capital i dels drets de vot, o les tres quartes parts del patrimoni social i del número de socis en les societats no capitalistes, hauran de pertànyer als socis professionals. Igualment, hauran de ser socis professionals les tres quartes parts dels membres dels òrgans d'administració, els administradors unipersonals i els consellers delegats. Aquests requisits hauran de complir-se durant tota la vida de la societat professional.

Als efectes de la garantia davant tercers i per tal de poder identificar la societat professional com a tal, **la societat haurà d'identificar-se amb l'expressió "professional"**.

La qüestió relativa al règim de responsabilitat patrimonial també mereix parlar especial atenció. S'estableix la **responsabilitat civil solidària de la societat professional i del professional**, ja sigui soci o no, que hagi intervingut en els actes professionals. Responsabilitat que s'estén als professionals que desenvolupen col·lectivament l'activitat professional sense constituir-se en societat.

D'altra banda, l'obligació de la societat professional, introduïda com a novetat per la Llei, de concertar una **assegurança per respondre de les possibles responsabilitats** que poguessin concórrer en l'exercici de l'activitat que constitueixi l'objecte social, resulta de menor transcendència per al col·lectiu sanitari en general i mèdic en particular en tant que la LOPS ja venia exigint l'obligació de cobrir la responsabilitat derivada de l'assistència sanitària privada.

Al marge d'aquesta responsabilitat patrimonial, **la societat professional quedarà sotmesa al mateix règim deontològic i disciplinari** propi de l'activitat professional, podent ser aquesta objecte de sanció disciplinària sens perjudici de la responsabilitat personal del professional; estenent-se, així mateix, a la societat les causes d'incompatibilitat o d'inhabilitació per a l'exercici de la professió que puguin afectar a qualsevol dels socis, amb l'única salvetat de l'exclusió del soci inhabilitat o amb activitat incompatible.

Quant al **règim econòmic**, es deixa a la voluntat dels socis la determinació de quina és la participació de cada un d'ells en els beneficis o pèrdues de la societat, imputant-se proporcionalment a la seva participació en el capital social si no es fa indicació en el contracte social.

Finalment, resulta congruent amb l'esperit de la norma l'exigència prevista de què les accions i participacions que els socis professionals puguin tenir en les societats de capital (fonamentalment, societat de responsabilitat limitada i societat anònima) han de dur l'obligació de realitzar **prestacions accessòries** relatives a l'exercici de l'activitat professional que constitueixi l'objecte social.

En definitiva, val a dir que, tot i que els esforços d'adaptació seran importants, hem d'aplaudir la norma en tant que protectora de què la gestió i el control de les societats quedin en mans dels propis professionals. La seguretat del sector i la independència que ha de predicar-se del professional exigia aquesta protecció. Aquesta nova estructura societària necessita dels esforços de tots per a que el model sigui útil i atractiu i compleixi amb les expectatives que s'han generat. Hi ha, doncs, per endavant poc més

d'un any per a demostrar un cop més la capacitat dels professionals per acomodar-se de manera tranquil·la a les exigències, no sempre capritxoses, del legislador.